Rapport 16 – 1989

STRATEGISK PLAN 1990 – 93

VIRKSOMHETSPLAN 1990

lkesmannen i Østfold
ljøvernavdelingen

F O R O R D

Foreliggende strategiske plan og virksomhetsplan er utarbeidet på grunnlag av Miljøverndepartementets veileder med tilhørende skjema-opplegg.

Strategisk plan er miljøvernavdelingens langtidsplan for perioden 1990-93, mens virsomhetsplanen er årsprogrammet for avdelingens egne aktiviteter i 1990.

Moss, 27. desember 1989

Inge Eikland
fylkesmiljøvernsjef

ISBN-82-7395-041-7

STRATEGISK PLAN

1990 - 1993

Fylkesmannen i Østfold - Miljøvernavdelingen

STRATEGISK PLAN

Den strategiske planen er miljøvernavdelinens langtidsplan 1990-93 og omfatter følgende hovedfelt:

NATURVERN
VILT
FERKSVANNSFISK
FRILUFTSLIV
VANN
LUFT
AVFALL
STØY

Innenfor hvert av disse hovedfeltene er det listet opp 5 miljøutfordringer i prioritert rekkefølge. Disse er beskrevet nærmere med hensyn til hvem/hva blir rammet, interessekonflikter, omfang, årsaker og perspektiver fremover.

For å foreta en fullstendig analyse av miljøtilstanden vil en ofte mangle kunnskaper. For hvert hovedfelt er det derfor angitt inntil 3 kunnskapsmangler, disse skal gi grunnlag for å vurdere behovet for forsknings og utviklingsarbeid innen miljøvernforvaltningen. Med utgangspunkt i hovedfeltbeskrivelsene, og ut fra en helhetsvurdering av miljøet i fylket har vi listet opp det vi mener er de 5 viktigste miljøutfordringene i fylket.

For hver av disse miljøutfordringene er det angitt:

HØVEDMÅL	- ideelle mål (10-20 år)
DELMÅL	- konkrete mål for planperioden
TILTAK	- utføres som regel av andre enn miljøvernavd.
VIRKEMIDLER	- administrative, økonomiske, juridiske, informative
STRATEGI	- hvordan vi når målene
AKTIVITETER	- gjøres av miljøvernavd., og beskrives i virksomhetsplanen

De 5 utpekte miljøutfordringene i fylket er følgende:

1. PARTIKKELPÅVIRKNING AV VANNFOREKOMSTER (TILGRUMSING)

2. UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER

3. TRUSEL MOT KULTURLANDSKAPET

4. SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

5. AVFALL

Det bør nevnes at det ofte er en nær sammenheng mellom flere av disse utfordringene. F.eks. gir truslene mot kulturlandskapet negative konsekvenser for sårbare arter og naturtyper, likeledes har forvaltningen av kulturlandskapet betydning for vannforekomstenes tilstand.

Den angitte rekkefølge angir mer en praktisk nummerering enn en prioritering da det allerede er foretatt en kraftig seleksjon og det også er vanskelig å veie slike ulike utfordringer mot hverandre. Av andre miljøutfordringer som en i varierende grad kan påvirke utviklingen av vil en spesielt nevne følgende:

- friluftsliv i kystområdene
- forurensingseffekter av utslipp fra treforedlingsindustri i 3 fjordområder
- vegtrafikkstøy
- miljøbasert arealplanlegging
- miljøvern i kommunene (MIK prosjektet)
- omdisponering av skog til dyrka mark *

*I de siste 15-20 år er det i Østfold blitt omdisponert nærmere 100 000 mål fra høgbonitets skog til dyrka mark, som i sin helhet blir nyttet til kornproduksjon. Denne utviklingen fortsetter selv om tilskottet til nydyrking er falt bort, og til tross for at dette er i strid med gjeldende landbrukspolitikk. Denne virksomheten er feilaktig ut fra samfunnsøkonomiske og ressursmessige betraktninger, og bidrar til større jordbruksforurensing, utarming av kulturlandskaper, reduserte flerbruksmuligheter m.v. En har idag ingen virkemidler for å stoppe denne uheldige utviklingen. Alle forslag som opp gjennom årene er blitt fremmet for å endre §50 i Skogbruksloven ser ut til å ha blitt trenert av særinteresser.

Virksomhetsplanen omfatter de aktiviteter som gjøres av personer i miljøvernavdelingen (årsprogram) og følger som en egen del etter den strategiske planen.

KOMMENTARER TIL DEN STRATEGISKE PLANEN

Den strategiske planen danner basis for de årlige virksomhetsplaner som miljøvernavdelingen utarbeider. Samtidig vil denne planen være et regionalt innspill til de øvrige instanser i miljøvernforvaltningen, og gi informasjon til alle i Østfold som arbeider med eller interesserer seg for miljøvern.

Hensikten med å velge ut de 5 viktigste miljøutfordringene i fylket er å få rettet oppmerksomheten mot disse slik at innsatsen i størst mulig grad settes inn på disse områdene. Ved en slik utvelgelse vil det være naturlig først å tenke på områder hvor dagens tilstand er blitt så alarmerende at utviklingen må stoppes og helbredende tiltak settes inn. Men det kan være andre områder hvor det foregår en snikutvikling som få legger merke til, men som på lengre sikt kan få alvorlige konsekvenser og gi tilstander av irreversibel karakter. På mange områder er den negative miljømessige utvikling kommet så langt at det må settes inn omfattende oppryddingstiltak, men uansett nivå er det viktig å forebygge slik at uønske tilstander kan hindres og at de oppnådde resultater kan bli varige.

Målformulering

Mens de oppsatte hovedmål refererer seg til naturtilstanden, vil de konkrete delmål mer gå på reduksjon av tilførsler - dette gjelder spesielt for vann.

Tiltak

De tiltak som er oppført gjelder det som konkret skal bedre miljøtilstanden eller menneskers interesser. Gjennomføringen av tiltakene utføres oftest av andre enn miljøvernavdelingen, men vi vil initiere og følge opp ved å benytte egnede virkemidler.

Samordning

Et stort problem i dagens samfunn er mangel på helhetsuvrderinger og samordning av vedtak. Dette gjør seg gjeldende på alle forvaltningsnivåer, men særlig på det sentrale plan. Styring gjennom 3 forvaltningsplan som en har idag er dessuten svært vanskelig. Dette er ikke noe miljøvernavdelingen kan gjøre noe med, annet enn å påpeke uheldige utslag på vårt område.

Innenfor miljøvernforvaltningen kan det også på enkelte områder være behov for bedre samordning og utfylling, spesielt fordi det idag opereres med to direktorater (SFT og DN). Likeledes mellom direktoratene og miljøvernavdelingene når det opereres på samme området, f.eks. en vannforekomst. Fylket er en relativt oversiktlig enhet, og på bakgrunn av den lokale overvåking, forurensningsregnskaper etc. vil det være en naturlig oppgave for miljøvernavdelingen å bidra til at all innsats samordnes så godt som mulig både når det gjelder omfang, innhold og tidsfrister.

Aktivitetër

Miljøvernavdelingens egne aktiviteter beskrives i virksomhetsplanen (årsprogrammet) som danner en egen del etter den strategiske planen.

Skjemaopplegg

Strategisk plan er fremstilt på følgende skjemaer:

- Miljøutfordringer på hvert av hovedfeltene
- Kunnskapsmengder på hvert av hovedfeltene
- De viktigste miljøutfordringene i fylket - hovedmål og delmål
- Tiltak, virkemidler og strategier

Skjema:

MILJØUTFORDRINGER PÅ MVA'S FAGFELTER

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 20.9. 1989

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

NATURVERN

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
1. ARTER OG ØKOSYSTEMER Østfold er et lavlandsfylke med høyproduktivt og variert naturgrunnlag. Hele fylket er intensivt utnyttet til landbruksproduksjon og arealpresset er stort. Dette fører til omfattende påvirkning av økosystemer og arters leveområder. Resultatet er at spesialiserte arter trenges tilbake. Enkelte står i fare for å bli utryddet fra fylket eller sterkt desimert. Artenes tilbakegang henger ofte sammen med at deres leveområder blir ødelagt. Det er fortsatt sterkt press på en rekke utsatte naturtyper i fylket. Her nevnes våtmark, urørte barskogområder, kvartærgeologiske forekomster, intakt kystnatur, kulturlandskap og voksesteder for sårbare plantearter/-vegetasjonssamfunn. Naturpåvirkningen er generelt så gjennomgripende at det er behov for også å sikre typisk eller representativ natur. For å unngå eller modifisere en generell utarming av fylkets økosystemer må naturvern hensyn vektlegges i langt sterkere grad i areal- og resursutnyttelsen generelt. Luft- og vannforurensning bidrar sterkt til artsutarming og økosystemforstyrrelser i sjøer, vassdrag og kystnære farvann.	Det er nødvendig å sikre arter/økosystemer for ikke å tape det naturlige arvemateriale i våre planter og dyr. Det genetiske mangfold er en forutsetning for at de livsviktige prosesser i naturen opprettholdes, og er grunnlaget for menneskehetens utnytting av planter, dyr og mikroorganismer til mat, medisiner og råmateriale til industrien. Artenes og naturens betydning for naturopplevelse og rekreasjon er dessuten avgjørende for mange mennesker og en god grunn til å bevare arten og deres leveområder.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)

2. Kystsonen

Ytre deler av fylket er sterkt preget av tette befolkningskonsentrasjoner, industri, samferdsel og servicefunksjoner. Store deler av kystsonen er preget av fritidsbebyggelse. Skjærgården er intensivt utnyttet til friluftsformål. Kystsonen har konsentrasjoner av sårbare naturtyper og arter og spesielle kyst- og kulturlandskap.

Kystkommunene føler pressproblemer på naturgrunnlaget og flere brukerkonflikter.

Bruk av skjærgården til friluftsformål har lenge vært økende og dette presset vil fortsterkes i fremtiden. Samtidig er et utbyggingspress til boliger, småbåthavner m.v. tilstede. Og kystfarvannet er tildels betydelig forurenset.

Denne utviklingen går på bekostning av følsomme naturtyper og kystlandskap. Dette vil igjen redusere verdi for rekreasjon og friluftsliv, herunder også potensialet for reiselivsnæringen og utvikling generelt.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)

3. Kulturlandskap

Landskapet danner den ytre, fysiske ramme om vår eksistens og virksomhet. Kulturlandskapet er preget og formet av menneskers bruk og virksomhet. Forvaltningen av kulturlandskapet skjer uten bevisst tanke for landskapets egenart og biologiske funksjon. Landbrukets forvaltning gir store konsekvenser. Verdifulle elementer og biotoper i det åpne landskapet er blitt rasert. Stikkord er: de små våtmarkene, bekkene, restskogene, randsonene, strandengene, ravinene, hagemarkene og blomsterengene. Kulturlandskapet rammes også av uheldig utbygging ved tettstedsutvikling og spredt boligbygging der manglende landskapstilpassning er fremtredende. Det åpne landskapet er i altfor stor grad "stengt" for almenheten som rekreasjonsområder. Det mangler, korridorer, stier og turveier som kan gjøre dette landskapet tilgjengelig.

I de senere år har forvaltningen av kulturlandskapet blitt fokusert fra flere kanter. Dette har gitt økt oppmerksomhet om problemene, men de praktiske resultater har i stor grad uteblitt.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)

4. Sand og grus

Østfold har store israndavssetninger med betydelige sand/grusressurser. En rekke mindre forekomster finnes utenom hovedavsetningene. Utnyttingen av disse ressurser har vært preget av fravær av samfunnsstyring og ressursvurderinger. Dette har ført til en uforsvarlig bruk av denne lagerressurs. Disse kvartærgeologiske formasjoner er interessante naturhistoriske dokument som gir informasjon om istiden, avsmeltningsforløpet, landhevningen m.v. Slike verneinteresser er gått tap og gjenværende trues stadig. Utnyttelse og bevaring av disse forekomster må underlegges bedre samfunnsmessig styring.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)

5. Vassdrag

Vassdragene i fylket står foran intensivert flerbruksutnyttelse. Vassdragsnaturen representerer store naturfaglige verdier og betydelig potensiale for friluftsliv og rekreasjon. Landskapet og strandsonen langs vassdraga utsettes for en rekke uheldige inngrep. Det bør legges vekt på tilrettelegging for friluftsliv og forvaltning av sårbare områder/avsnitt og vassdragslandskapet.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VILT

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)

Viltets leveområder I

Endel utmarksarealer er for små til å holde egne viltbestander. Viltet er avhengig av intakte korridorer til større utmarksområder.

Problem: Utbygging reduserer og deler opp utmarksarealene.

Mål: Søke å opprettholde større utmarksarealer og utmarkskorridorer mellom disse.

Virkemidler: Plansystemet, viltkartverket

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Planmyndigheter, fylkeskommunen, FM, Viltnemnd

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)

Viltets leveområder II

Virksomhet i jord- og skogbruk påvirker artssammensetning og mengde av vilt.

Problem: Driftsmåtene ødelegger unødvendig mye av livsgrunnlaget for en rekke viltarter.

Konflikt: Skogbruk/vilt
Jordbruk/vilt

Mål: Innarbeide vilthensyn som normale ledd i jord- og skogbruksdrift.

Virkemiddel: Heve kunnskapsnivået blant brukere og i veiledningsapparat.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER

DN, FM, Viltnemnd, Landbrukskontorene (grunneiere)

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VILT

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
Forvaltning av hjortevilt. Optimal forvaltning av hjortevilt er som viltressurs av stor økonomisk betydning. Konflikt: Optimal ressursutnyttelse elg/ beiteskader i jordbruket. Optimal ressursutnyttelse rådyr/ jakttradisjoner. Mål: Stabil elgbestand med god avkastning i forhold til skadenivå. Økt ressursutnyttelse av rådyrbestanden.	Viltets leveområder III Langtransportert og lokal forurensning endrer viltartenes leveområder og næring. Vilt er utsatt for akkumulering av miljøgifter gjennom næringskjedene. Problem: En rekke arter påvirkes negativt og viser dette ved reduserte bestander. Konflikt: Industrisamfunn/vilt Mål: Redusere/fjerne negative virkninger. Virkemidler: Kartlegge virkninger Påvirke sentrale myndigheter Overvåking Informasjon
ANSVARLIGE MYNDIGHETER	ANSVARLIGE MYNDIGHETER
FM, Viltnemnd, Landbruksmyndigheter (grunneiere, jegere)	MD,DN,FM,SFT

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

FISK

Fisk

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
1. Forsuring av vann og vassdrag x Fisk og andre ferskvannsorganismer dør. Friluftslivet og fritidsfisket rammes. Forsuringsskadet areal 1370 km^2 - 10% av fiskbest. tapt. x Kalkingsplan utarbeidet. x Det forventes ikke merkbare forbedringer i nedfallene i den næreste framtid. Dette betyr at situasjonen langsomt vil forverres. x Mål: Redde fiskebestander og gi et bedre fisketilbud i de berørte områdene. x Kalkingsinnsatsen må intensiveres og forbedres. Intensjonene med kalkingsplanen følges.	2. Forvaltning av laks x Laksebestandene er sterkt presset (hardt fiske, reguleringer, forsuring, oppdrettfisk, sykdom). x Konflikt Norge/Sverige, garnfiske/sportsfiske, reguleringsreglementer. x Årsak: Dårlig lovverk, gamle konsesjoner, manglende økonomiske virkemidler. x Mål: Utarbeide hensiktsmessige regler for forvaltning av laksebestandene - sikre allmennhetens tilgang til laksefisket. x Konsesjonen Norge - Sverige reforhandles. Lovverket revideres - mye arbeide med utarbeidelse av forskrifter. Kultiveringsarbeidet må forbedres.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER	ANSVARLIGE MYNDIGHETER
MD/DN/FM - lokale interesser	MD/DN/Laksestyret/grunneiere/FM-MVA

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 19.9. 1989

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

FISK

Fisk

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
	4. <u>Bedre bruk av fiskeressursene</u> x Lite attraktive arter dominerer. Kreps nær utryddet. Ungdommen synes å prioritere andre fritidssysler. x Krepsepest utrydder krepsen. Eutrofiering påvirker fiskesamfunnet, og omvendt. Dårlig vannkvalitet er lite motiverende for fiske. x <u>Mål:</u> Få flere mennesker, spesielt barn og ungdom til å ta opp fritidsfisket som aktivitet. x Sportsfiske er en fritidsaktivitet med mange gode egenskaper som flere bør utøve - spesielt barn/unge. x Forbedring av vannkvalitet. Styring av fiskeproduksjonen-/biomanipulering. Info-kampanjer/holdninger. Undervisningsopplegg i skolen. Krepseprogram - rehabilitering av krepsebestander.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER	ANSVARLIGE MYNDIGHETER
MD/DN/FM	DN/MVA

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.22.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

FRILUFTSLIV

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
1. NÆRMILJØET/KULTURLANDSKAPET Definisjon og bruk: Parker, friområder og restnatur i tilknytning til boligmiljøet. Muligheter for naturopplevelsse og trim innenfor korte tidsrammer og uten bruk av bil. Barn, eldre og eneforeldre er en viktig brukergruppe. Konflikter og årsaker: Tettstedsvekst og omdisponering av grønne lunger skyver naturområdene stadig lenger unna. Hensynet til landbruket medfører en forsert nedbygging av lavbonitet nærnatur. Moderne driftsmåter og privatisering/oppdyrking av småveier gjør kulturlandskapet fattigere på opplevelser og mindre tilgjengelig.	Perspektiver: Løsningen ligger i sikring av en sammenhengende naturstruktur fra bykjernene og ut i tilstøtende kulturlandskap. Etablering av turveier langs strandlinjer, vassdrag, jordekanter, skogbelter, småveier og andre linjedrag i tilknytning til kulturlandskapets restnatur (skogteiger, lunder, hagemarker, åkerholmer og vann). Informasjonsbehov. Innspill til kommuneplanarbeidet, samarbeid med landbruksmyndighetene. Finansiering via tippemidler?
ANSVARLIGE MYNDIGHETER MD, LD, MVA, landbruksetatene, kommunene	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

FRILUFTSLIV

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
2. BEVARE FJORDEN SOM FRILUFTSOMRÅDE: Definisjon og bruk: Ytre Oslofjord er et nasjonalt friluftsområde. Bruken var først knyttet til feriesentra med pensjonater og badehoteller med båt- og togforbindelse. Med bilen kom den private hyttebyggingen langs kysten. Som følge av dette begynte OF sikring av offentlige badeplasser. I de seinere år økt antall campingvogner og en sterk økning i småbåttrafikken. Konflikter og årsaker: Lenge før "alle" fikk hytte i strandsonen og båt på fjorden, ble metningspunktet nådd. Den private hyttebebyggelsen opptar størstedelen og de mest attraktive deler av kystsonen. Båttrafikken skaper støy og forstyrrelser, og våtmarkskilene er i stor grad omgjort til marinaer. Almenhetens muligheter til bading og naturopplevelse er begrenset til mindre arealer med sterk belastning på naturkvalitetene og et økende tilretteleggingspress (tungturisme).	Perspektiver: Tilretteleggingen av skjærgårdsnaturen i Bohuslän viser hvordan det burde vært gjort hos oss. Der har man fra først av begrenset hyttebyggingen og i stedet lagt ut store arealer til naturreservater for friluftslivet. Dermed oppnås større kapasitet, mindre belastning og et mer intakt landskap. Situasjonen i Ytre Oslofjord kan bedres ved følgende tiltak; - Kystsoneplan med byggefrie naturområder og utpekte sentra for tungturisme og båtliv. - Differensiering av friluftsområdene. Badeliv og ferieopphold samles i egne anlegg med høy standard og lett adkomst. Større naturområder tilrettelegges for skjærgårdsturer til fots eller i kano/robåt (utleie). - Ny bebyggelse (kollektive ferieanlegg) lokaliseres til eksisterende sentra eller hyttesaneringsområder.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER MD, MVA, OF, fylkeskommunen, kommunene	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
3. MARKAOMRÅDER Definisjon og bruk: By- og tettstedsnære naturområder tilrettelagt med innfallsporter/p-plasser, merket sti- og løypesystem og evt. lysløyper og serveringshytter. Konflikter og årsaker: Områdene er overveiende åsdrag med lav bonitet, omgitt av tettbebbyggelse og høyproduktive landbruksarealer. Markaområdene kommer ofte i klemme mellom utbyggings- og jordverninteresser. Trusselen størst der regionale markaområder er fordelt på flere mindre kommuner. Det moderne skogbruket medfører en gradvis utarming av det naturlige skogbildet, en konflikt som vil bli mer merkbar når åsdrag med gammel furuskog snauhogges. I de mer sentrale bymarkene er det registrert økende problemer med motorisert misbruk, hestesport, lysløyper og lokalisering av støyende virksomheter som motorsportanlegg, pukkverk og skytebaner.	Perspektiver: Mulighetene til uforstyrret naturopplevelse vil bli redusert med mindre følgende tiltak blir gjennomført: - Markagrense omkring de mest utbyggingstruete områdene. - Samlokalisering av miljøbelastende aktiviteter/anlegg klart avgrenset og skjermet fra turområdene. - Etablering av naturstier med god forbindelse til kjerneområder med urørt skog, utsyn, vann og andre naturkvaliteter. - Tilpasning av skogbrukets driftsplaner etter prinsipper om flersidig skogbruk. Plukkhogst og forlenget omløpstid ved innfallsporter og langs turstier. Hogstfrie impedimentområder.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER MD, LD, MVA, landbruksetatene, kommunene	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
4. STORE SAMMENHENGENDE NATUROMRÅDER Definisjon og bruk: De mest villmarkspregete skogs- og utmarksområdene i fylket. I motsetning til markaområdene er dette områder med relativt lav brukshyppighet og liten grad av tilrettelegging. Områdene ligger gjennomgående i større avstand fra befolkningskonsentrasjonene, og har til gjengjeld et rikere potensiale når det gjelder uberørthet, stillhet og naturkvaliteter. Viktige potensielle regionale turområder. Konflikter og årsaker: Økende støybelastning fra skytebaner, motorsport og småfly. Hyttebygging og "skogshusvære" på strategiske steder i attraktive områder. Skogsbilveier, myrgrøfting og bruk av hogstmaskiner etter hvert også i områder med gammel. karrig furuskog. Foreløpig er konfliktene på et lavt nivå, men tendensen er mer støy, flere visuelle forstyrrelser og en gradvis innsnevring av villmarksopplevelsene.	Perspektiver: Det lokale navneleddet -FJELLA gjenspeiler områdenes egenart i Østfold-landskapet; karrige, øde fjellplatåer med tjern, myrer og kraggfuruer, i skarp kontrast til de høyproduktive leirjords- og rabygdene omkring. Dette gir Østfold-naturen et villmarkspreg som vi ellers ikke finner i lavlandet. Bevaring og tilrettelegging av disse begrensede naturkvalitetene krever en rekke tiltak, bl.a.; - Regional samordning av skytebaner, flyplasser og anlegg for motorsport. - Overordnet plan for innfallsporter, rutenett, turisthytter og byggefrie kjerneområder. - Tiltak som begrenser skogsdriften til produktive arealer, slik at gjenværende områder med gammel impedimentskog kan utvikles til urskog.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER	ANSVARLIGE MYNDIGHETER
MD, LD, MVA, Landbruksetatene, kommunene	

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
5. SIKRING Definisjon og bruk: Badeplasser, båtutsettingsramper og andre utfartsområder langs kyst og vassdrag. Fjorden er fortsatt det viktigste området, men vassdragene er mindre belastet med hytter og båttrafikk og mer interessante for kanoturer og enkelt friluftsliv. Konflikter og årsaker: Kysten; økende belastning på de sikrede friluftsområdene, stedvis manglende parkeringsmulighet og tilrettelegging. Hærverk, støy og forsøpling. Manglende informasjon om naturverdier, aktivitetstilbud og adferdsregler. Innlandet: Få sikrede områder, vanskelig adkomst til elver og vann. Stedvis og økende konflikt mellom kano- og motorbåttrafikk.	Perspektiver: Fortsatt stort behov for sikring av naturområder og oppgrarbeiding av badeplasser og bruksparker. Friluftsområdene bør få en samordnet skilting/informasjon. Campingplasser, båtutsetting og andre tunge anlegg bør konsentreres til egne støttepunkter i tilstrekkelig avstand til de sikrede kjerneområdene.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER MD, MVA, OF, kommunene	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 15.9.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VANN

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
1. TILGRUMSING AV VANNFOREKOMSTER Interessekonflikter Ulemper for vannforsyning og rekreasjon/friluftsinteresser. Skader på organismelivet. Fremskyndet oppgrunning i enktelte områder. Omfang Samtlige lavlandsvassdrag og estuarområder er rammet Påvist radikal forverring av situasjonen gjennom 70-80 årene. Årsaker Omlegging til mer åpen åker. Bakkeplaneringer. Jordpakkingsskader (tyngre maskiner, tidligere våronn). Tidligere brakklegging om høsten (stubbharving, tidligere høstpløying). Mangelfulle hydrotekniske anlegg i jordbruket. Utslipp av trefiber fra treforedlingsindustri (noe redusert de senere år). Naturlige selvrensningsprosesser i nedbørfeltene er redusert (bekkelukkinger, tørrlegging av kulper, våtmarker m.m.). Redusert hydrologisk magasinkapasitet skaper større flommer/oversvømmelser (drenering av skog,myr,jordbruksområder,samt senkningstiltak.	Perspektiver Planlagte tiltak vil trolig ikke bidra til å snu utviklingen.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, LD, FLK	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 15.9.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VANN

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
2.UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER I ENKELTE INNSJØER OG I KYSTOMRÅDET Interessekonflikter Ulemper for vannforsyning og frilufts-/rekreasjonsinteresser. Endringer/skader på organismelivet. Omfang Virkningene størst i Haldenvassdraget og Vansjø. Tiltagende algevekst langs Østfoldkysten. Årsaker Økt næringsstofflekkasje fra dyrket mark. Økte tilførsler av nitrogen med luft/nedbør. Næringsstofflekkasjer fra gjødsellagre. Manglende tilkobling og lekkasje fra kommunale avløpsanlegg. Restutslipp fra kloakkrenseanlegg. Sigevann fra søppelfyllplasser. Avløp fra spredt bebyggelse, campingplasser o.l. Redusert naturlig selvrensningsevne i nedbørfeltene.	Perspektiver Planlagte tiltak antas å stabilisere situasjonen, men vil trolig ikke bidra til å bedre forholdene i tilstrekkelig grad.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, LD, FLK, MVA, SFT	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VANN

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
3.FORURENSNINGSEFFEKTER AV UTSLIPP FRA TREFOREDLINGS-INDUSTRI Interessekonflikter Ulempe for frilufts-/rekreasjonsinteresser. Skader på organismelivet. Omfang Iddefjorden, Nedre Glomma, Hvaler - Singlefjorden og Mossesundet. Virkningene er tildels meget store. Årsaker Utslipp av trefiber, oppløst organisk stoff og klororganiske forbindelser. Perspektiver Pålagte tiltak vil trolig gi merkbare forbedringer, dog vil utslippene fortsatt gi forurensningsvirkning.	
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, SFT	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 15.9.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

VANN

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
4. REDUSERT SELVRENSINGSEVNE Interessekonflikter Redusert resipientkapasitet. Forsterkning av forurensningsvirkninnger (eutrofiering, saprobiering). Omfang Vannforekomster innenfor kulturlandskapsområder. Årsaker Bekkelukkinger (150 mil i perioden 1960-1980). Grøfting/oppdyrking av våtmarker. Senkningstiltak i innsjøer, kanaliseringer. Fjerning av kantvegetasjon langs vannsystemer. Perspektiver Negativ prognose.	
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, FLK, MVA, MD, DN	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
5. FORSURING AV VASSDRAG Interessekonflikter Skader på organismelivet. Ulemper for frilufts-/-rekreasjonsinteressene. Omfang Vassdrag blir liggende over øvre marine grense (200 - 220 m.o.h.). Høyereliggende skogstrakter mellom Glomma og Haldenvassdraget, samt grensetraktene mot Sverige. Årsaker Tilførsel av SO_2 og NOx med luft og nedbør. Perspektiver Negative prognoser.	
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, SFT, MVA.	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

LUFT

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)

LANGTRANSPORTERTE FORURENSNINGER

Interessekonflikter
Sur nedbør og fotokjemiske oksydarter bidrar til forsuring av mark og vann med store skadeeffekter på dyreliv og vegetasjon. Gir også store helsemessige skadevirkninger på befolkningen. Sur nedbør gir store materialkostnader pga. økt korrosjon.

Omfang

Langtransporterte forurensninger rammer hele fylket. Forsuring av vann over den marine grense. 90% av tilførslene kommer fra utlandet.

Årsaker
Forurensningene skyldes forbrenning av fossile brensler til energiproduksjon og transport.

Perspektiver

Internasjonale avtaler om utslippsreduksjoner har positiv effekt, men de største utslippslandene har ennå ikke forpliktet seg til reduksjoner.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER | Utenlandske myndigheter og MD

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)

VERN AV OZONLAGET

Interessekonflikter

Ozonlaget beskytter livet på jorden mot ultrafiolette stråler fra sola. Sterkere ultrafiolett stråling kan skade menneskenes naturlige forsvar mot sydkommer, gi økt hudkreft, gi skader på livet ved havets overflate og for skade planteveksten på land.

Omfang

Vern av ozonlaget er av global betydning.

Årsak
Ozonlaget trues med utslipp av:
- KFK fra produksjon av skumplast, kjølemidler, rensemidler m.m.
- Haloner fra brannslukkingsapparater. - N_2O fra forbrenning i kraftverk og bruk av kunstgjødsel.

Perspektiver
Det finnes internasjonale avtaler om å redusere forbruket av ozonnedbrytende stoffer, men finnes det tid nok?

ANSVARLIGE MYNDIGHETER | Utenlandske myndigheter og MD

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

LUFT

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)

DRIVHUSEFFEKTEN

Interessekonflikter
Utslipp av klimagasser vil over tid føre til økt temperatur ved jordoverflaten og forårsake store klimaendringer.

Omfang
Drivhuseffekten har globalt omfang.

Årsaker
Gasser som påvirker drivhuseffekten er:
- CO_2 ved forbrenning av fossilt brensel
- CH_4 fra naturgasslekkasjer, landbruk, avfall
- N_2O fra fôr og landbruk
- KFK fra produksjon av skumplast, kjølemidler, rensemidler og mv.n.

Perspektiver

Det kan ikke utelukkes at dagens utslipp vil gi merkbare klimaendringer om 50 år.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER: Utenlandske myndigheter og MD

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER
(Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)

FORURENSNING AV BYER OG TETTSTEDER

Interessekonflikter

Luftkvaliteten i byer og tettsteder har stor betydning for folks helse- og trivsel.

Omfang
Byer og tettsteder inntil storindustri og veier er særlig belastet. 10.000 personer i fylket befinner seg i områder som overskrider anbefalte grenseverdier for luftkvalitet.

Årsaker
Utslipp av SO_2 og NO_2 og sot fra fyring og transport.
Utslipp av støv fra industri og vegtrafikk.
Utslipp av CO fra vegtrafikk.
Utslipp av luktstoffer fra industri.

Perspektiver

Trafikkøkning og redusert veiutbygging vil øke problemene.

ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, SFT, Fylkesmannen og kommuner

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

AVFALL

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
AVFALLSBEHANDLING Interessekonflikter Dagens avfallsbehandlingsmetoder er lite miljø- og ressursvennlige. Store utslipp av forurensninger til vann og luft. Ulemper for vannforsyning og friluftsinteresser. Tap av ressurser. Omfang 75% av avfallet deponeres og brytes ned ved 6 fyllplasser uten særlig rensing av utslipp. 25% av avfallet forbrennes med energigjenvinning ved 1 forbrenningsanlegg med gassrenseanlegg. Årsaker Økende avfallsmengder. Sammenblanding av ulike typer avfall. Lave deponeringskostnader, mangel på å ville betale for miljø- og ressursforsvarlig behandling. Dårlige rammebetingelser for gjenvinning.	Perspektiver Avfallsmengdene til behandling må reduseres. Økt gjenbruk. Avfallsbehandlingen må prioriteres etter hva som er mest miljømessig, ressursmessig og økonomisk gunstig. Avfallsbehandlingen må bestå av gjenvinning av råstoff, gjenvinning av energi og trygg deponering. Avfallsbehandlingen må organiseres og drives mer profesjonelt for å oppnå optimal utnyttelse av anleggene og økonomisk drift.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER Kommuner, Fylkesmannen	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

AVFALL

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
SPESIALAVFALL Interessekonflikter Spesialavfall med stor miljørisiko vil gi betydelige helseskader og skader på organismelivet over lang tid. Omfang Spesialavfallsmengden påvirkes av industri og transport relatert virksomhet. Det er spesielt i ytre strøk av fylket som genererer spesialavfall. Årlig mengde i Østfold anslås til 7000 tonn hvorav 50% kommer på avveie. Årsaker Innsamling, mottaksplasser og behandlingstilbud er dårlig utbygget. Høye behandlingskostnader motvirker innsamlingsgraden. Manglende kunnskap hos avfallsprodusentene. Perspektiver Økt kontroll, etablering av innsamlingssystem og flere behandlingstilbud vil gi bedre disponering av spes.avf.	FORSØPLING Interessekonflikter Forsøpling med småavfall på offentlige steder og i fri natur bidrar til mistrivsel. Omfang Forsøplingen gjelder spesielt i by- og boområder. Årsaker Folk tar ikke kollektivt ansvar for sitt nærmiljø. Perspektiver Forsøplingen vil øke.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: SFT, Fylkesmannen, Kommuner	ANSVARLIGE MYNDIGHETER: Kommuner

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

S T Ø Y

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
1. Prioritert VEGTRAFIKKSTØY Hvem blir rammet: Bebyggelse langs veiene. Friluftsområder Folk som oppholder seg i disse områder. Konflikter Ønsket forbedring for beboerne osv. må delvis gå på bekostning av fri ferdsel, hastighet osv. Omfang Alle hovedveier + veier/gater med trafikk over 2-3000 ADT. Ca. 10.000 personer i Østfold blir utsatt for støy over 65 dB(A) utendørs. Dagens grense for ny bebyggelse/nye veier ligger på 55 dB(A).	Årsaker Stor trafikkøkning. Overgang fra bane til bil på transportsektoren. Perspektiver Antall berørte personer vil øke om ikke nye tiltak settes inn.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, Samferdselsdep. Vegkontoret, Sosialdep. Helserådet	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

S T Ø Y

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
2. prioritert : Skytebanestøy Rammer Beboerne rundt skytebaner, friluftsområder. Konflikten Naturopplevelser og boligforhold kontra forsvarsinteresser, jegere og skyttere Omfang 2 - 3 skytebaner i hver kommune Berørte personer er ukjent.	Årsaker Skyting foregår på steder som senere er bygget inn med boliger. Mye skyting med tyngre våpen (Mauser, AG3 o.l. Dårlig støydemping på banene. Perspektiver Skyteaktiviteten øker og dermed ulempene.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MV, MVA, Helserådet	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

S T Ø Y

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
3. PRIORITET: FLYSTØY Rammer Rammer særlig områdene rundt Rygge flystasjon Konflikter Forsvarsinteresser kontra boforhold/naturopplevelser Omfang Omfatter beboere i Rygge, Råde, samt deler av Moss og Våler. I tillegg naturopplevelse i Vansjø-området.	Årsaker Forsvaret har øvelser pga. beredskap. (Lavtflyginger, angrepstrening, avganger/landinger Nattøvelser. Perspektiver Ingen vesentlige endringer ventes.
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, Forsvarsdep. Samferdselsdep., Helserådet	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

S T Ø Y

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
4. PRIORITET: INDUSTRI-/ANLEGGSSTØY Rammer: Beboerne rundt industri/anleggsvirksomhet Konflikter Industri-/anleggsøkonomi kontra naboers boforhold. Anleggsstøy gir forbigående ulemper. Omfang Ukjent antall personer blir berørt.	Årsaken Byggevirksomhet. Perspektiver Minskende problem?
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, Helserådet	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: hoved

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

STRATEGISK PLAN, OVERSIKT OVER HOVEDFELT

S T Ø Y

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Perspektiver framover.)
5. PRIORITET: JERNBANESTØY Rammer Beboerne langs jernbanen. Konflikter Boforhold kontra transportbehov. Omfang Antall berørte personer er ukjent.	Årsakene Det går alltid et tog. Perspektiver Økende ulemper
ANSVARLIGE MYNDIGHETER: MD, MVA, Samferdselsdep. NSB, Helseråd	ANSVARLIGE MYNDIGHETER

Skjema:

KUNNSKAPSMANGLER - FOU BEHOV

"KUNNSKAPSMANGLER" - BEHOV FOR FORSKNING/UTREDNING

		HOVEDFELT
1	Sårbare arter og naturtyper - ressurs- og bestandsoversikter med historisk utvikling	NATURVERN
2	Sårbare arter og naturtyper - negativt påvirkede faktorer	
3	Evaluering av miljøbevissthet i kommunale arealplaner	
1	Forekomst/tetthet av jaktbare og fåtallige arter	VILT
2	Viltskader i jordbruket, omfang og mottiltak	
3	Ferdsel (forstyrrelse) som begrensende faktor for viltets forekomst og produksjon	
1	Effekten av partikler (spesiell leire) på fisk og andre vannlevende organismer	FERSKVANNSFISK
2	Kvikksølv og andre tungmetaller, forsuring og fisk. Effekt av humus etc.	
3	Fiskesamfunnet i entrofe sjøer - generelt kunnskap om systemer	
1	Vurdere samfunnsnytte (helseeffekt/trivsel) av ressurstilgang til idrettsformål kontra friluftslivformål	FRILUFTSLIV
2	Analyse av sammensetning av brukergruppe innen idrett og friluftsliv (alder,kjønn, utdannelse,	
3	inntektsgrupper mv)	

askin/bruker: C/fylke
okumentnavn: kunnskap

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

"KUNNSKAPSMANGLER" - BEHOV FOR FORSKNING/UTREDNING

		HOVEDFELT
1	Kvantifisering av endringer i jordtap pga jordpakking og endringer i jordstruktur	VANN
2	Storskalaforsøk ved bruk av biomanipulering/symtomdempende tiltak	
3	Undersøkelse mht kvantifisering av selvrensingseffekter i bekkesystemer og våtmarker	
1	Kvantifisering av næringssaltbidrag fra nedbør, spesielt N	LUFT
2	Kvantifisering av næringssalttilførsler gjennom tørravsetninger	
3		
1		
2		
3		
1		
2		
3		

Skjema:

DE 5 VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGER I FYLKET -

HOVEDMÅL OG DELMÅL

1. utfordring PARTIKKELPÅVIRKNING AV VANNFOREKOMSTER (TILGROING)	
BESKRIVELSE AV DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL B. DELMÅL (ett eller flere) (Hvilken miljøtilstand ønskes beholdt/oppnådd?)
Se skjema for hovedfelt VANN 1. prioritet	A Hovedmålene relateres til vannets siktedyp og fremkommer av vedlagte oversikt over ideelle, langsiktige mål
	B Tilførselen av partikulært materiale (arealavrenningen) skal totalt reduseres med 30% innen 1993

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

2. utfordring : UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER

BESKRIVELSE AV DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL B. DELMÅL (ett eller flere) (Hvilken miljøtilstand ønskes beholdt/oppnådd?)
Se skjema for hovedfelt VANN 2. prioritet	A Hovedmålene relateres til vannets innhold av klorofyll a og fremkommer av vedlagte oversikt over langsiktige, ideelle mål
	B Tilførslene av fosfor og nitrogen skal totalt reduseres med 35% innen 1993

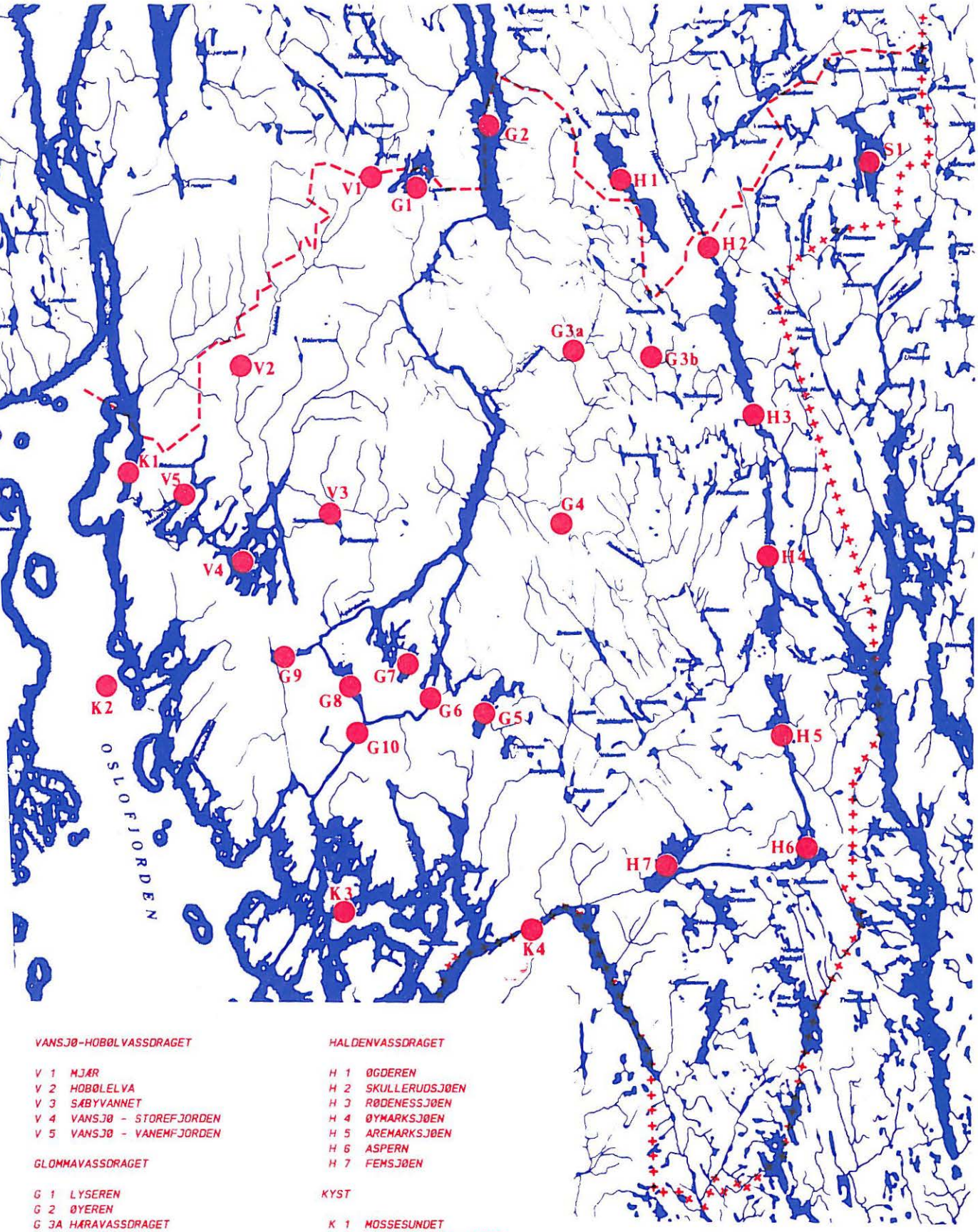

VANSJØ-HOBØLVASSDRAGET

V 1 MJÆR
V 2 HOBØLELVA
V 3 SÆBYVANNET
V 4 VANSJØ - STOREFJORDEN
V 5 VANSJØ - VANEMFJORDEN

GLOMMAVASSDRAGET

G 1 LYSEREN
G 2 ØYEREN
G 3A HÆRAVASSDRAGET
G 3B LUNDEBYVANNET
G 4 RAKKESTADELVA
G 5 ISESJØ
G 6 GLOMMA OPPSTRØMS SARPSFOSSEN
G 7 TUNEVANNET
G 8 VISTERFLO
G 9 SKINNERFLO
G 10 GLOMMA NEDSTRØMS SARPSFOSSEN

HALDENVASSDRAGET

H 1 ØGDEREN
H 2 SKULLERUDSJØEN
H 3 RØDENESSJØEN
H 4 ØYMARKSJØEN
H 5 AREMARKSJØEN
H 6 ASPERN
H 7 FEMSJØEN

KYST

K 1 MOSSESUNDET
K 2 KYSTEN ONSØY - MOSS
K 3 HVALER - SINGLEFJORDEN
K 4 IDDEFJORDEN

VANN TIL SVERIGE

S 1 RØMSJØEN

	BRUKER - INTERESSER			FORURENSNINGS KILDER			TILSTAND	IDEELLE MAL		ANDRE MALSETTINGER
	VANNFORSYN.	REKREASJON	FISKE	HUSHOLDNING	LANDBRUK	INDUSTRI	KVALITATIV BEDØMMELSE	SIKTEDYP (meter) 1 2 3 4 5 6	KLOROFYLL a. µg kl.a/l 2 4 6 8 10 12 14	
V 1	1	3	2	3	3	1	EUTROF/ HUMUSPÅVIRKET			
V 2	1	2	2	3	4	1	STOR PARTIKKEL-PÅVIRKNING			TRANSPORT AV 10 - 12.000 TONN SS/AR BØR REDUSERES NED TIL CA. 6.000 TONN SS/AR.
V 3	1	3	2+	2	4	1	EUTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
V 4	4	3+	2+	3	4	1	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
V 5	2	3+	2+	3	4	1	EUTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 1	4	3	2+	2	3	1	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 2	1	3+	2+	4	4	1	EUTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 3	4	3+	2+	4	3	1	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 4	1	3+	2+	3	3	1	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 5	1	3+	2+	2	3	1	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 6	1	3+	2+	2	3	1	OLIGOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
H 7	4	3+	2+	2	2+	1	OLIGOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
G 1	4	4	2	2	3	0	MESOTROF/ HUMUSPÅVIRKET			
G 2	4	3+	2+	3	3	2	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
G 3 A	1	2	1	4	4	2	STOR PARTIKKEL-PÅVIRKNING			MALSETTING BØR RELATERES TIL ÅRLIG SS-TRANSPORT P.G.A. UTFØRTE MÅLINGER.
G 3 B	1	4	2	2	3	0	EUTROF			REDUSERE FREMVEKSTEN AV GONYOSTUMUM SEMEN.
G 4	1	2	1	3	4	2	STOR PARTIKKEL-PÅVIRKNING			MALSETTING BØR RELATERES TIL ÅRLIG SS-TRANSPORT P.G.A. UTFØRTE MÅLINGER.
G 5	4	2	2	2	3	0	MESOTROF/ HUMUSPÅVIRKET			
G 6	4	2+	2+	3	4	2	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			FARGETALL = 120 - 200 mg Pt/l MÅL = < 80 mg Pt/l
G 7	1	4	2	2	3	0	MESO/EUTROF			
G 8	1	2	3	3	4	3	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
G 9	0	1+	2+	2	4	3	EUTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			
G 10	0	3+	3	4	4	4	STOR PARTIKKEL-PÅVIRKNING/ MILJØGIFTER			BEDRE DE TRIVSELMESSIGE OG FISKERIBIOLOGISKE FORHOLD.
K 1		3+	3+	4	2	4	MESOTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			UTSLIPP AV LIGNIN OG FIBER MÅ REDUSERES I BEDTYDELIG GRAD. BADEVANNSHYGIENEN MÅ FORBEDRES.
K 2		3+	3+	2	2	1	OLIGO/MESOTROF			LOKALE BEHOV FOR BEDRING AV BADEVANNS-HYGIENEN.
K 3		4	4	4	4	4	MESOTROF			BEHOV FOR BEDRING AV BADEVANNSHYGIENEN I HELE OMRÅDET.
K 4		2+	2	3	2	4	EUTROF/ PARTIKKELPÅVIRKET			UTSLIPP AV LIGNIN OG FIBER MÅ REDUSERES I BETYDELIG GRAD. BADEVANNSHYGIENEN MÅ FORBEDRES.
S 1	1	2+	2+	1	2	0	OLIGO/MESOTROF HUMUSPÅVIRKET			FORSURINGSTRUET.

INNDELING.

0 INGEN
1 LITEN
2 MODERAT
3 MARKERT
4 STOR

MILJØVERNAVDELINGEN

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

3. utfordring: KULTURLANDSKAPET

BESKRIVELSE AV MILJØUTFORDRINGER (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL (ønsket miljøtilstand) B. DELMÅL OG VIRKEMIDLER
1. Jordbrukslandskapet Gjennom de siste 30 år har landbrukspolitikken skapt et ensidig åkerbrukslandskap tilpasset store maskiner. Mulens landskap (eikehager, bjørkehager, gråorhager og einerbakker) er nesten utradert, og den tradisjonelle naturstruktur av raviner, bekker og krattsoner er sterkt redusert.	A. Et kulturlandskap hvor produksjonsarealene ligger innrammet i et storslagent og frodig nettverk av beitehager, småbiotoper og levende natur. B. Informasjonshefte om 25 regionale kulturlandskap. Samarbeid med landbruksetatene om driftsplaner og tilskuddsmidler som berører regionale interesser.
2. Kyst- og skjærgårdslandskapet I 50- og 60-årene ble det meste av kystsonen nedbygd av hytter. Idag er de intakte restområdene utsatt for nye former for eksploatering; campingplasser, småbåthavner og tettstedsvekst.	A. Varig vern av resterende kyst- og skjærgårdsnatur og kulturlandskap. B. Innspill/verneplan/RPB for 5-10 prioriterte områder.
3. Grensesonen mellom by og land Byer og tettsteder ekspanderer sterkt i fylkets mest sentrale kulturlandskap. En vesentlig årsak er jordvernet som medfører at nye byggefelt spres utover på lavproduktive knauser og åsdrag, og dermed sprenger landskapets naturlige romavgrensning.	A. Klar og fast tettstedsavgrensning. B. Regionalt samordna innspill til kommuneplanene, med soneinndeling og hensynsregler (Rygge-modellen).
4. Hovedveienes kulturlandskap De siste årene har det skjedd en aksellererende utbygging av kjøpesentra og andre markedsrettede bedrifter langs hovedveiene. Dette utarmer bykjernene, smadrer veilandskapet og er en fare for trafikksikkerheten. Landskapsrommet langs hovedveiene er et kulturlandskap av nasjonal betydning. Arealbruken er underlagt en snever kommunal konkurranse om etableringer.	A. Visuelt fasadefrie hovedveier hvor sidearealene er tilrettelagt for landskapsopplevelse i høy hastighet. B. Hindre ytterligere etableringer eksponert mot E6 og E18. Virkemiddel; RPB med byggeforbudsbelte og dispensasjonsbestemmelser.

Østfoldlandskapet har mange kvaliteter,

- disse står i fare for å forsvinne.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. utfordring SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

BESKRIVELSE AV DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL B. DELMÅL (ett eller flere) (Hvilken miljøtilstand ønskes beholdt/oppnådd?)
Østfold er et lavlandsfylke med høyproduktivt og variert naturgrunnlag. Hele fylket er intensivt utnyttet til landbruksproduksjon og arealpresset er stort. En følge av dette er omfattende negative konsekvenser på sårbare naturtyper og arter og deres leveområder. Laksen er truet av for hard beskatning, forurensning og sykdommer. Sjøørreten er truet fordi bekkene ødelegges Edelkrepsen er akutt truet pga. sykdom og elveperlemusling er kjent fra kun et vassdrag i fylket. Forsuring av vassdrag er et annet, stort problem. En rekke fuglearter er i tilbakegang og har små bestander i fylket. Det gjelder enkelte rovfugler,arter knyttet til kulturlandskap, strand- og fuktenger, urørte barskoger, gamle løvskoger og skjærgårdsfugl. Det er sannsynlig at en rekke insektarter er forsvunnet eller er i sterk tilbakegang. Dette har nær sammenheng med at artenes leveområder ødelegges/forringes og at rekrutering av slike miljøer ikke skjer. Også enkelte arter pattedyr og amfibier har kritiske bestander i fylket. Østfold har et høyt antall sårbare plantearter og flere har sine eneste forekomster i Norge i fylket. En rekke av forekomstene er arealmessig små, og inngrep kan lett gi katastrofale følger. Planteartenes tilbakegang har i stor grad sammenheng med tilbakegang av naturtyper og vegetasjonssamfunn i det gamle kulturlandskapet. En rekke naturmiljøer må vurderes som sårbare i fylket.	A. Redusere utarming av arter og økosystemer. Sikre sårbare naturtyper og levedyktige bestander av sårbare plante- og dyrearter og deres leveområder. B. 1. Sikre sårbare og utsatte naturtyper mot omdisponering og forringelse. 2. Sikre sårbare plante- og dyrearter og deres leveområder slik at artene kan opprettholdes i levedyktige bestander. 3. Sikre alle kjente stammer av laks og sjøørret i fylket mot overbeskatning, sykdommer, ødeleggelse av livsmiljø og geninnblanding fra oppdrettsfisk. Sikre bestanden av edelkreps mot sykdom og overbeskatning. 4. Bevare og restaurere flest mulig fiskestammer og organismesamfunn i forsuringsutsatte områder. 5. Bidra til at tilstrekkelige hensyn til sårbare arter og naturmiljøer innarbeides i den daglige forvaltning av skog- og jordbruksarealene.

(forts. fra forrige ark)

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. utfordring SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

BESKRIVELSE AV DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL B. DELMÅL (ett eller flere) (Hvilken miljøtilstand ønskes beholdt/oppnådd?)
Det gjelder f.eks. urørte barskoger, gamle løvskoger, våtmark, kvartærgeologiske dannelser, intakt kystnatur, strand- og fuktenger, blomsterenger og hagemarker, vokseområder for sårbare plantearter og vegetasjonssamfunn, kulturlandskap, leveområder for spesialiserte dyrearter og gyte- og oppvekstområder for laksefisk og elveperlemusling. En del viktige lokaliteter av utsatt natur og leveområder for sårbare arter er sikret gjennom de fylkesvise verneplanene og andre verneområder. Det gjenstår imidlertid en rekke naturmiljøer hvor det ikke er gjennomført et systematisk vernearbeid. Artenes tilbakegang har primært sammenheng med at de naturtyper artene er knyttet til omdisponeres eller forringes gjennom arealforvaltningen. Det er lite som tyder på at tilstrekkelige miljøhensyn blir innarbeidet i jord- og skogbruksnæringen og ved arealplanlegging. En står således overfor en fortsatt negativ utvikling med utarming av mangfold og kompleksitet i naturen.	

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

5. utfordring AVFALLSBEHANDLING	
BESKRIVELSE AV DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE (Hvem/hva blir rammet? Interessekonflikter? Hvor omfattende/alvorlig? Årsaker? Perspektiver framover.)	A. HOVEDMÅL B. DELMÅL (ett eller flere) (Hvilken miljøtilstand ønskes beholdt/oppnådd?)
Se tidligere utfyllt skjema	A 1. Avfallsmengden skal begrenses mest mulig. 2. Avfallsbehandlingen skal ikke gi uakseptable belastninger på folks helse og naturmiljø. 3. Avfallsbehandlingen skal i størst mulig grad ta vare på samfunnets ressurser.
	B 1. Produksjonen av kommunalt avfall skal ikke øke i forhold til 1988-nivå, dvs. 145.000 tonn. 2. Innen 1994 skal minst 20% av husholdningsavfallet materialgjenvinnes, dvs. 12.000 tonn. Resten (80%) skal forbrennes. 3. Innen 1994 skal minst 50% av det øvrige kommunale avfallet materialgjenvinnes, dvs. 42.000 tonn. 80% av det brennbare avfallet som ikke kan materialgjenvinnes, skal utnyttes til energiformål. 4. Bidraget til forurensning av vassdrag med organisk stoff (KOF) skal reduseres med 50%, dvs. ca. 1000 tonn KOF/år. 5. Innen 1994 skal fyllplasser beliggende inntil avløpsnett og bygninger gassdreneres med avbrenning. 6. Innen 1994 skal avfallsbehandlingen ikke sjenere nærmiljø med forsøpling, lukt, skadedyr eller andre ulemper.

Skjema:

TILTAK, VIRKEMIDLER, STRATEGIER

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

1. miljøutfordring: PARTIKKELPÅVIRKNING AV VANNFOREKOMSTER — DELMÅL 1.

TILTAK	VIRKEMIDLER	STRATEGIER
Landbruk		
1. Bakkeplanerte arealer	Tilskudd, planlegging, kontroll	Oppfølging/kontroll/pålegg
- utbedringer	(F-lov/forskrift)	
- nye planeringer	(F-lov/forskrift)	Godkjenning av planer
	Lokal forskrift	Utrede behov for lokal forskrift som forbyr nye planeringer
2. Redusert jordarbeiding/ alternative jordbearb.metoder		
- direkte såing		Deltakelse i informasjonsvirksomhet/
- kotepløying	Informasjon	holdningsskapende arbeide
- mindre stubbharving		
- vårpløying		
- kun vårharving		
- mer høstsæd		
- fangvekster		
3. Overvannskontroll		
- senkningstiltak	Vassdragsloven	
- grasdekte vannveier	Tilskudd, planlegging (LD),	Deltakelse i informasjonsvirksomhet/
- vegetasjonssoner	informasjon	holdningsskapende arbeide
- drens.vedlikehold		
- dyrking av gras mot vassdr.		
- hydrotekniske tiltak		
- bruk av jordforbedringsmidler		Pådrivningsvirksomhet
4. Alternative dyrkingsmåter		Pådrivningsvirksomhet
- høyproduksjon	Tilskudd (LD)/importvern	-- " --
- skogplanting	Tilskudd	-- " --
- frøproduksjon		-- " --

1. miljøutfordring: PARTIKKELPÅVIRKNING AV VANNFOREKOMSTER (forts.) DELMÅL 1.

TILTAK	VIRKEMIDLER	STRATEGIER
5. Mer økologisk drift, mer storfehold	Tilskudd (LD), informasjon	Pådrivningsvirksomhet
Annet		
6. Forbygningstiltak	Tilskudd, off. planlegging	Pådrivningsvirksomhet/initiativtagere
7. Reetablering av bekker og våtmarker (øke naturlig selvrensingsevne)		Pådrivningsvirksomhet

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

2. miljøutfordring: UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER — DELMÅL 1.

TILTAK	VIRKEMIDLER	STRATEGIER
Kommunale utslipp		
1. Renseanlegg, nye - Moss-Rygge r.a.	Sikre finansiering	Oppfølging
2. Renseanlegg, eksisterende - utvidelser/utbedringer ca. 10 anlegg)	Pålegg om utarbeidelse av planer/ tiltak (F-lov) Utslippskontroll	Oppfølging/veiledning
3. Ledningsnett - tilknytning, overføring	Pålegg om saneringsplaner/tiltak (F-lov) Sikre finansiering	Oppfølging/veiledning. Medvirke til interkommunale løsninger.
4. Ledningsnett - sanering, utbedringer	Pålegg om saneringsplaner/tiltak (F-lov) Krav om overvåking Sikre finansiering	Oppfølging/veiledning
5. Slamtømming	Pålegg om tvungen tømming (F-lov)	Oppfølging, medvirke til interkommunalt samarbeide Utarbeidelse av slamplan
6. Spredt bebyggelse	Utarbeidelse av miljøplaner for gårdbruk	Samarbeid med landbruksmyndighetene (utsettes forøvrig til etter 1993)
7. Fiskeoppdrett	Kontroll/pålegg (F-lov)	Oppfølging

2. miljøutfordring: UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER (forts.) DELMÅL 1.

TILTAK	VIRKEMIDLER	STRATEGIER
Landbruk		
8. Gjødsellagre - utbedring/utvidelser	Tilskudd, planlegging, pålegg, kontroll (F-lov/forskrift)	Oppfølging av kontrollvirksomhet/pålegg Godkjenning av fondsavsetninger
9. Siloanlegg - utbedringer	Tilskudd, planlegging, pålegg, kontroll (F-lov/forskrift)	Oppfølging av kontrollvirksomhet/pålegg Godkjenning av fondsavsetninger
- overgang til alt. metoder, evnt. høy	Informasjon	Delta i informasjonsvirksomhet/holdningsskapende arbeider
10. Redusere fosforavrenningen fra dyrket mark - avrenning med fosforholdig partikulært materiale (se utfordring i Partikkelpåvirkning av vannforekomster)		
- bakkeplaneringer	Tilskudd, planlegging, pålegg, kontroll (F-lov/forskrift)	Oppfølging av kontrollvirksomhet Godkjenning av planer Utrede behov for forskrift som forbyr ytterligere planeringstiltak
- gjødselbruk/riktig mengde	Gjødselplanlegging Informasjon P-avgift	Delta i informasjonsvirksomhet/holdningsskapende arbeide Pådrivningsvirksomhet
Annet		
11. Reetablering av bekker og våtmarker (øke naturlig selvrens.evne)		Pådrivningsvirksomhet

2. miljøutfordring: UØNSKET STOR ALGEVEKST/FREMVEKST AV PROBLEMALGER (forts.) DELMÅL 2.

TILTAK	VIRKEMIDLER	STRATEGIER
Kommunale utslipp		
1. Renseanlegg	Pålegg om nitrogengj.vinning (F-lov)	Vurdere nitrogenfjerning i eksist. anlegg
Landbruk		
2. Gjødselbruk - riktig mengde	Gjødselplanlegging Informasjon N-avgift (redusert prod.tillegg)	Delta i informasjonsvirksomhet/holdningsskapende arbeide Pådrivningsvirksomhet
- riktig tid	Forskrift/husdyrgjødsel (F-lov) delt gjødsling	Kontroll Delta i informasjonsvirksomhet/holdningsskapende arbeide
Annet		
3. Reetablering av bekker og våtmarker (øke naturlig selvrensingsevne)		Pådrivningsvirksomhet

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

3. miljøutfordring: KULTURLANDSKAP

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 1: Økt innslag av beitehager, lunder, løvvegetasjon og småbiotoper i jordbrukslandskapet.

Tiltak:

Informasjonshefte om 25 kulturlandskap av regional interesse.
Innspill til fylkesplan og kommuneplaner.

Virkemidler:

N-lovens §5 (landskapsvernområde)
PBL (innsigelse)

Strategi:

Oppnå samarbeid med landbruksetater om drifsplaner og bruk av tilskuddsmidler.

DELMÅL 2: Vern av intakt kyst- og skjærgårdslandskap.

Tiltak:

Innspill til fylkesplan og kommuneplaner (kystkommunene).

Virkemidler:

N-lovens §5 (landskapsvernområde)
PBL (innsigelse)

Strategi:

Oppnå rikspolitiske retningslinjer for et utvalg prioriterte områder.

DELMÅL 3: Vern av europaveienes kulturlandskap.

Tiltak:

Innspill til fylkesplan og kommuneplaner.

Virkemidler:

PBL (innsigelse)

Strategi:

Oppnå rikspolitiske retningslinjer for arealbruken langs hovedveiene.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

. miljøutfordring: KULTURLANDSKAP (forts.)

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 4: Etablere klare tettstedsgrenser.

Tiltak:

Innspill til fylkesplan og kommuneplaner.

Virkemidler:

Strategi:

Regional samordning av innspill (etter Ryggemodellen)
Kommunesammenslåing (Nedre Glomma, Mossregionen)

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. miljøutfordring: SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 1

Det bør iverksettes ytterligere tiltak for å sikre sårbare naturtyper mot ødeleggelse/forringelse. Med sårbare naturtyper menes naturmiljøer vi har forholdsvis små ressurser av og som er utsatt for betydelig press og arealreduksjon. Problemet gjelder ikke bare omdisponering av arealer, men også kvalitetsforringelse ved forvaltning og forstyrrelser samt manglende rekrutering av disse miljøene.

VIRKEMIDLER:

- Naturvernloven: Et utvalg av de viktigste områder sikres i medhold av loven
- Viltloven: Biotopvernbestemmelsene anvendes for funksjon- og nøkkelområder for viltarter.
- Plan- og bygningsloven: Sårbare naturtyper innarbeides på temakart i kommuneplanens arealdel. Muligheten for regulering til spesialområde naturvern vektlegges.
- Lov om skogbruk og skogvern: Kontakt med skogbruksmyndigheter og privat skogsektor om forsterket innsats vedrørende flerbrukshensyn i skogbruket.
- Kontakt med landbruksmyndigheter og gårdbrukere om forvaltning av kulturlandskapet.
- Administrative fredninger: Inngå frivillige avtaler (tinglyste) med grunneiere om bevaring av voksesteder for sårbare plantearter.
- Øke kunnskapsgrunnlaget om aktuelle naturmiljøer.

STRATEGI:

Informasjon om sårbare naturtypers egenskaper, rolle i naturen m.v. Dokumentere historisk utvikling og utviklingstendenser. Vektlegge kontakt og informasjon til kommunene i arealplansammenheng. Naturfaglige kunnskaper og landskapshensyn må inngå som viktige forutsetninger i planprosessen. Økt kontakt og samarbeid med forvaltningsorgan og privat sektor innen jord og skogbruk.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. miljøutfordring: SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 2

Mobilisere tiltak for å motarbeide en negativ utvikling
Det er mange tilfelle nær sammenheng mellom delmål 1 og 2 slik at sårbare naturtyper også er viktige leveområder for sårbare arter av planter og dyr. F.eks. er en rekke sårbare arter av insekter, moser, lav og sopp knyttet til barurskogen. Mange dyrearter krever imidlertid meget store arealer som leveområder. Derfor vil arealforvaltningen generelt være avgjørende for disse arters bestandsnivå. Fragmenteringsproblematikken, spredningsøkologi, restaurering av bestander m.v. kommer her inn med full tyngde.

VIRKEMIDLER:

- Naturvernloven: Områdevern, artsfredninger
- Viltloven: Artsfredninger, jakttidsrammer, biotopvern
- Plan- og bygningsloven: Hindre utbygging av leveområder, trekkveier m.m.
- Friluftsloven: Ferdselsregulering i hekkeområder for fugl
- Viltbiotopkartverket: Inngå som planforutsetnin i planarbeider etter plan- og bygningsloven, generell informasjon, ajourføring
- Bekjempe ulovlig beskatning og annen ulovlig avgang.

STRATEGI:

Informasjon og holdningsskapende arbeid. Utarbeide/ajourføre bestandsoversikter, prognoser m.v. Spre konkret kunnskap om status, utviklingstendenser og om artenes miljøkrav til planmyndigheter og landbrukssektoren.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. miljøutfordring: SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 3

Sikre alle kjente stammer av laks og sjøørret i fylket mot overbeskatning, sykdommer, ødeleggelse av livsmiljø og geninnblanding fra oppdrettsfisk.

Sikre bestandene av edelkreps mot sykdom og overbeskatning.

VIRKEMIDLER:

- Lakse- og innlandsfiskeloven med forskrifter
- Oppdrettsloven
- Fiskesykdomsloven
- Sikringssoner for laksefisk
- Konvensjonen mellom Norge og Sverige om laksefisket i Iddefjorden
- Forurensningsloven
- Informasjon om holdningsskapeende arbeid.

STRATEGI:
Samarabeide med DN og Veterinærmyndighetene for å hindre spredning av parasitter og fiskesykdommer .
Samarbeide med DN, veterinærmyndighetene, Fiskerisjefen og oppdrettere for å hindre rømming av fisk fra anlegg, med de farer slik rømming fører til når det gjelder uønsket innblanding av oppdrettsfisk i villfiskebestanden.
Reforhandle Konvensjonen mellom Norge og Sverige om laksefisket i Iddefjorden (1989 - 1990).
Samarbeide med DN, Laksestyrene og andre for å effektivisere oppsynet med fisket.
Sikre truede bestander av edelkreps ved å opprette "levende gen-banker" utenfor det området som er truet av krepsepest. Disse gen-bankene kan så nyttes ved en framtidig re-etablering av krepsepestrammede bestander.
Samarbeide med landbruksmyndigheter, kommuner og den enkelte grunneier for å hindre inngrep i elver og bekker som er til skade for fisken, da spesielt sjøørret.

4. miljøutfordring: SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 4

Bevare og restaurere flest mulig fiskestammer og organismesamfunn i forsuringsutsatte områder. I Østfold er 1370 km^2 forsuringsskadet, og 10% av fylkets fiskebestander er beregnet tapt. Fiskebestander og fisketilbud må re-etableres.

VIRKEMIDLER:

- Kalkingsplan for Østfold
- Tilskukdd til kalkingsformål (MD)
- Informasjon

STRATEGI:

I samarbeid med foreninger, lag, kommuner o.l. må det arbeides for å oppfylle kalkingsplanens mål. Organiseringen av arbeidet må effektiviseres for å forbedre effekten av de enkelte tiltak. Berørte kommuner må i større grad trekkes inn i arbeidet.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

4. miljøutfordring: SÅRBARE ARTER OG NATURTYPER

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

DELMÅL 5:

Landbruket forvalter det vesentligste av fylkets areal. Det er således i stor grad jord- og skogbruk som setter forutsetninger for den ville flora og fauna. Mange arter av fugl og pattedyr krever store leveområder. For disse vil den generelle arealforvaltningen være avgjørende. En rekke sårbare arter av planter og dyr er knyttet til kulturlandskapet. Det er en viktig målsetting å bevare landskapselementer og restbiotoper i kulturlandskapet. Her nevnes de små våtmarkene, bekkene, raviner og evjer, randsoner, hagemarker og blomsterenger, skogøyer og løvtrebestand. Sprøyting av bekkekanter, randsoner og hogstflater er et problem.

VIRKEMIDLER:

- Lov om skogbruk og skogvern.
- Viltloven
- Viltbiotopkartverket
- Naturvernloven
- Forurensningsloven/forskrift om bakkeplanering.

STRATEGI:

Registering av aktuelle arter/biotoper/landskapselementer i skog og kulturlandskap. Økt kontakt med jord- og skogbruksetatene med tanke på sårbare naturtyper og arter. Utarbeide konkrete planer for bevaring av utvalgte arter. Vektlegge skogbrukets driftsplaner som ledd i bevaringsarbeidet.

5. miljøutfordring: AVFALL

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

Delmål 1. Produksjon av kommunalt avfall skal ikke øke i forhold til 1988-nivå, dvs. 145.000 tonn.

Tiltak:

Produksjonsavfall leveres direkte til godkjent virksomhet som kan ta hånd om avfallet og utnytte det.

Innføre produksjonsprosesser som genererer mindre avfall.

Økt bruk av pante- og retursystemer.

Virkemidler:

F-lovens §32 og 33.
Nye forskrifter i medhold av f-loven.
Tilskudd til etablering av gjenvinningsvirksomhet.
Avgifter på engangsprodukter.
Veiledning og informasjon.

Strategi:

Økt satsing på miljøteknologi.
Pant- og retursystemer innføres av produsenter/importører.
Restriksjoner på engangsprodukter.
Riktig pris på avfallsdisponering.
Gi oversikt over gjenvinningsvirksomheter.

Delmål 2. Minst 20% av husholdningsavfallet materialgjenvinnes, dvs. 12.000 tonn. Resten skal forbrennes.

Tiltak:

Kildesortering av papir, glass og evntl matavfall.
Forbrenning ved FOA.

Virkemidler:

F-lovens §§ 29 og 33.
Nye forskrifter i medhold av f-loven.
Økonomisk støttetiltak for innsamlingsmottaks- og foredlingsvirksomhet.
Veiledning og informasjon.

Strategi:

Stille krav til gjenvinning på avfallsanlegg.
Stille krav om sigevannsrensing på fyllplasser.
Påse effektive gjenvinningstiltak.
Stimulere gjenvinningsvirksomhet.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

5. miljøutfordring: AVFALL

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

Delmål 3. Minst 50% av produksjonsavfallet, dvs. 40.000 tonn. 80% av det brennbare som ikke kan materialgjenvinnes, skal utnyttes til energiformål.

Tiltak:

Sentral sortering av produksjonsavfall på kommunale avfallsanlegg.
Kildesortering på arbeidsplasser/næringsvirksomhet.

Virkemidler:

F-lovens §§29, 32 og 33.
Nye forskrifter imedhold av f-loven.
Økonomiske støttetiltak for sorteringsanlegg og foredlingsvirksomhet.
Retningslinjer for innsamlingsvirksomheter for produksjonsavfall.
Veiledning og informasjon.

Strategi:

Stille krav til gjenvinning på avfallsanlegg.
Påse effektive gjenvinningstiltak.
Samarbeide med innsamlingsvirksomheter.
Stimulere gjenvinningsvirksomhet.

Delmål 4. Bidraget til forurensning av vassdrag med organisk stoff skal reduseres med 50%, dvs. ca. 1000 tonn KOF/år.

Tiltak:

Sigevann renses biologisk, evnt. matavfall gjenvinnes eller forbrennes.
Flytende avfall avvannes før deponering.
Avskjæring av overvann, hindre utvasking og sigevannsproduksjon.

Virkemidler:

F-lovens §29.

Strategi:

Stille krav om rensing av sigevann.
Forby deponering av matavfall og flytende avfall på fyllplasser for fast avfall.
Fyllingen drives etter utarbeidet driftsinstruks.

STRATEGISK PLAN, DE VIKTIGSTE MILJØUTFORDRINGENE I FYLKET

5. miljøutfordring: AVFALL

STRATEGIER/TILTAK/VIRKEMIDLER

Delmål 5. Fyllplasser beliggende inntil bygninger skal gassdreneres for avbrenning. Tiltak: Deponigass avledes til forbrenning med evnt. energiutnyttelse.	Virkemidler: F-lovens § 29. Strategi: Stille krav om gassdrenering på fyllplasser.
Delmål 6. Avfallsbehandlingen skal ikke sjenere nærmiljø med forsøpling, lukt, skadedyr eller andre ulemper. Tiltak: Beskytte nærmiljø for mulige ulemper som følge av avfallsbehandlingen.	Virkemidler: F-lovens §29. Strategi: Stille krav og vilkår om beskyttelsestiltak ved avfallsanlegg.

VIRKSOMHETSPLAN

1990

VIRKSOMHETSPLANEN

Virksomhetsplanen er miljøvernavdelinens årsprogram for 1990, og viser hvilke prioriteringer en har gjort for dette året og hvordan personellressursene er tenkt disponert.

Programmet omfatter alle aktiviteter miljøvernavdelingen har planlagt utført, men det er primært tatt utgangspunkt i den strategiske planen og de viktigste miljøutfordringene i fylket.

Som forvaltningsorgan har imidlertid miljøvernavdelingen en rekke bundne oppgaver innenfor alle fagfeltene. Av andre løpende oppgaver kan nevnes planlegging, tilrettelegging, veiledning, informasjon og å påse at miljøvernaspektet blir ivaretatt ved alle disposisjoner og tiltak.

En rekke oppgaver er også situasjonsrelaterte. Det kan være forhold i fylket av aktutt karakter eller plutselige oppdrag fra MD, SFT og DN i form av utredninger, komitearbeid o.lign. Andre ganger kan det være situasjonsendringer som gjør det mulig eller ønskelig med en rask handling, eller at en under befaringer eller gjennom ulike kilder blir kjent med alvorlige miljøforstyrrelser. I mange slike situasjoner må planlagte aktiviteter vike. Beordninger og permisjoner kan også endre arbeidsopplegget.

Når det gjelder mål- og resultatstyring er også miljøvernavdelingen av en slik karakter at dette har store begrensninger, både med hensyn til vår rolle som myndighetsutøver og ikke minst som ressursforvalter. Miljøvern er sektorovergripende, og det er ikke her som i produksjonsbedrifter eller tjenesteytende instanser at resultatene kan måles med enkle telleinnretninger/registreringer eller kostnader pr. enhet.

Våre langsiktige mål er relatert til naturtilstander og f.eks. når det gjelder vann er korrelasjonen mellom tiltak og respons ofte uberegnelig.

Skjemaopplegg

Virksomhetsplanen er fremstilt på kun en skjematype. Mesteparten av aktivitetende går på de 5 viktigste utfordringene i fylket, mens resten er ført opp på skjema for hvert hovedfelt.

Det er disponert 39 ukeverk pr. person/år. En har da trukket fra tid til egenutvikling, etc..

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 1. PARTIKKELPÅVIRKNING
HOVEDMÅL: Relateres til siktedyp (jfr. figur)
DELMÅL: Partikkeltransporten reduseres med 30% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
1.1.1. Bakkeplanerte arealer	Kontroll, pålegg, oppfølging (utbedring)	NS		X		X	8	
		Engasj					20	
	Godkjenning (nye planlegginger)	NS	X	X	X	X	3	
	Bakkeplaneringsregister/kartlegging/kart	NS	X	X			1	
		Engasj					20	
	Lokal forskrift, forberedelser	NS	X				2	
1.1.2. Redusert jordarbeiding/alt.forarb. metoder	Informasjonsvirksomhet/ holdningsskapende arbeide	NS	X	X	X	X	3	
		TH	X	X	X	X	2	
1.1.3. Overvannskontroll	Senkningstiltak	TH	X	X	X	X	2	
	Deltagelse i miljøplanarb. til landbr.-	NS	X	X	X	X	4	
	etaten. Informasjonsvirksomhet/holdn.sk.	NS	X	X	X	X	1	
	arb.	TH	X	X	X	X	1	
1.1.4. Alt. dyrkningsmåter	Informasjonvirksomhet/holdningsskapende	NS	X	X	X	X	2	
	arbeid	TH	X	X	X	X	1	
	Miljøplan,Tomb jordbr.skole (oppfølging)	NS	X				1	
	Miljøplan,Kalnes " " (initiativ)	NS	X				1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 1. PARTIKKELPÅVIRKNING
HOVEDMÅL: Relateres til siktedyp (jfr. figur)
DELMÅL: Partikkeltransporten reduseres med 30% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
1.1.5. Økologisk drift, storfehold	Informasjon/holdningsskapende arbeid	NS	X	X	X	X	1	
1.1.6. Forbygningstiltak/-bekkelukkinger		TH					3	
1.1.7. Reetablering av bekker og våtmarker	Initiativ til dannelse av bekkelag, organisering av dette, informasjon/-holdningsskapende virksomhet	NS TH	X	X	X	X	2 1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 2. ALGEVEKST
HOVEDMÅL: Relateres til innhold av klorofyll a (jfr. figur)
DELMÅL: Tilførslene av fosfor reduseres med 35% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
2.1.1. Renseanlegg, nye	Kontakt anleggseier/konsulent	PAS	X	X	X	X	1,0	
	Finansiering	VL	X	X	X	X	1,5	
2.1.2. Renseanlegg, eksisterende utvidelser/-utbedringer	Utslippskontroll (veiledning/oppfølging) pålegg om planer/tiltak, konsesjonsbehandling, vurdering av r.a./joppfølging, finansiering	VL	X	X	X	X	2,6	
		HM	X	X	X	X	4	
		PAS	X	X	X	X	3	
2.1.3. Ledningsnett Tilknytning/overføring	Pålegg om tilknytning/overføring, kontroll, finansiering, industri til kommunalt nett (registrering, kontroll, avtaler), finansiering	VL	X	X	X	X	4	
		HM	X	X	X	X	5,5	
		PAS					14	
		Engasj					(4)	
2.1.4. Ledningsnett, sanering/utbedring	Pålegg om saneringsplaner/utbedringer, kontroll, driftsrutiner, overvåkning, årsrapporter, finansiering	VL	X	X	X	X	1	
		HM	X	X	X	X	14	
		PAS					15	
		Engasj					(10)	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 2. ALGEVEKST
HOVEDMÅL: Relateres til innhold av klorofyll a (jfr. figur)
DELMÅL: Tilførslene av fosfor reduseres med 35% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
2.1.5. Slam	Sikre mottaksanlegg, pålegg om tvungen tømming, utarbeide fylkesslamplan, kontroll av tungmetaller	PAS					5	
		VL		X	X		1,5	
		NS		X	X		1,5	
		HM	X	X	X	X	1,0	
		Engasj	X	X			(6)	
2.1.6. Spredt bebyggelse	Informasjon/veiledning, klagebehandling utprøving minir.a., miljøplaner på gårdsbruk	HM	X	X	X	X	6	
		VL	X	X			2	
2.1.7. Fiskeoppdrett		KF			X	X	2	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 2. ALGEVEKST
HOVEDMÅL: Relateres til innh. av klorofyll a (jfr. figur)
DELMÅL: Tilførselene av fosfor reduseres med 35% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
2.1.8. Gjødsellagre	Kontroll, pålegg, oppfølging	NS		X		X	3	
2.1.9. Siloanlegg	Godkjenning av fondsavsetninger	Engasj		X		X	8	
	Kontroll, pålegg, oppfølging, godkjenning av fondsavsetninger (utbedring)	NS			X	X	3	
	Informasjon/holdningsskapende arbeid	Engasj			X	X	8	
	(overgang til alt. metoder)	NS	X	X	X	X	0,5	
2.1.10. Redusere P-avrenning fra dyrket mark	Aktiviteter i forbindelse med bakkeplan. areal- se utfordring partikkelpåvirkning							
	Informasjon (gjødselbruk)	NS	X	X	X	X	1	
2.1.11. Reetablering av bekker og våtmarker	Se utfordring partikkelpåvirkning	TH	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 2. ALGEVEKST
HOVEDMÅL: Relateres til innhold av klorofyll (jfr. figur)
DELMÅL: Tilførslene av nitrogen reduseres med 35% innen 1993

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
2.2.1. Renseanlegg	Oppdatering av kunnskaper	VL	X	X	X	X	1	
2.2.2. Gjødselbruk	Informasjon/holdningsskkapende virksomh.	NS	X	X	X	X	1	
2.2.3. Reetablering av bekker og våtmarker	Se utfordring partikkelpåvirkning	TH	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.90

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 3. KULTURLANDSKAP
DELMÅL: 3.1. Vern av regionale kulturlandskap (jordbruksområder med hagemarker, lunder, raviner og småbiotoper)

STRATEGIER/TILTAK/ VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
3.1.1 Informasjon til kommuner	Temakart til kommuneplaner (samordnede innspill for kulturlandskap, naturvern og friluftsliv)	VA	X	X	X	X	3	
3.1.2 Informasjonshefte	Registrering og beskrivelse av 25 regionale kulturlandskap Temakart/innspill til fylkesplan	VA		X	X	X	10	
3.1.3 PBL	Behandling av innkomne kommunale arealplaner, faglig råd/innsigelse	VA	X	X	X	X	3	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 3. KULTURLANDSKAP
DELMÅL: 3.2. Vern av intakt kyst- og skjærgårdslandskap

STRATEGIER/TILTAK/ VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
3.2.1 Informasjon til kyst-kommuner	Temakart til kommuneplaner (samordnede innspill for kulturlandskap, naturvern og friluftsliv)	VA	X	X	X	X	1	
3.2.2 Informasjonshefte	Registrering og beskrivelse som nevnt under delmål 3.1.2	VA		X	X	X	4	
3.2.3 PBL	Behandling av innkomne kommunale arealplaner, faglig råd/innsigelse	VA	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 3. KULTURLANDSKAP
DELMÅL: 3.3. Vern av Europaveienes kulturlandskap

STRATEGIER/TILTAK/ VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
3.3.1 Informasjon, regional samordning vedr. næringsutbygging	Innspill til fylkesplan og berørte kommuner	VA	X				1	
3.3.2 PBL	Behandling av innkomne kommunale arealplaner, faglig råd/innsigelse	VA	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 3. KULTURLANDSKAP
DELMÅL: 3.4 Etablere klare tettstedsgrenser

STRATEGIER/TILTAK/ VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
3.4.1 Informasjon, regional samordning av innspill	Innspill til fylkesplan Temakart til kommuneplaner	VA	X				1	
	Faglig råd til kommunale arealplaner	VA	X	X	X	X		

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter/økosystemer
DELMÅL: 3. Vern av laks, sjøørret og kreps

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Kreps	Overvåkning av gjenværende bestander	AV		X	X		1	
	Utarbeide strategier for å hindre videre spredning av krepsepest	AV	X	X	X		2	
	Etablere levende "gen-banker"	AV		X	X		2 (2)	
	Overvåke utviklingen i krepsedammene	AV		X	X	X	1 (1)	
	Informere om faren for smittespredning	AV		X	X		0,5	
	Gjøre forsøk med habitatforbedrende tiltak	AV			X		0,5(2)	
							7 (5)	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter og økosystemer
DELMÅL: 1. Sikre utsatte naturtyper mot omdisponering/forringelse

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
4.1 (jfr. strategisk plan)	VERNEPLANER:							
	Verneplan for våtmarker - oppfølging	OK	X	X			1	
	Verneplan for barskog - regionalt utvalg	OK/ER	X	X	X	X	5(4)	
	Forvaltningsplan for sårbare plantearter	ER/OK	X	X	X		7	
	Kvartærgeologiske forekomster	OK	X	X			1	
	Rokke - landskapsvernområde	ER	X		X	X	4	
	Eldøya - Sletter landskapsvernområde	ER/OK		X	X	X	4	
	Strandvegetasjon)	OK		X	X		)	
	Barlindforekomster)	OK		X	X		) 1	
	Registrere, kartfeste, oppdatere datagrunnlag	OK/ER		X	X		1	
	Behandle kommunale planer	ER/OK		X	X	X	1	
	Kommuneplan, arealdel Reguleringsplaner	ER/OK	X	X	X	X	1	
	Kontakt med fylkeskommunen	OK	X	X	X	X	1	
	Kontakt med skog- og jordbruksetatene	OK/ER	X	X	X	X	2	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter og økosystemer
DELMÅL: 2. Sikre sårbare plante- og dyrearter og deres leveområder

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
4.2 (jfr. strategisk plan)	Registrere, kartfeste, oppdatere data-grunnlag	OK/ÅF	X	X	X	X	2	
	Utarbeide rapport over truete fugler, pattedyr og reptiler - gjenstående arbeider	OK	X				1(2)	
	Vurdere kommunale arealplaner, inngrepssaker, m.v.	ER/OK	X	X	X	X	1	
	Utarbeide forvaltningsplan for utvalgte arter	OK				X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter/økosystemer
DELMÅL: 3. Vern av laks, sjøørret og kreps

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
4.3 (jfr. strategisk plan)								
Laks	Overvåkning av bestandene	AV		X	X	X	2 (3)	
	Reforhandle Iddefjordskonvensjonen	AV	X				1	
	Vannbruksplan for Glomma - fiskeregler	AV	X	X			1	
	Organisering av kultiveringsvirksomheten	AV	X	X	X	X	1	
	Kurs for laksestyrer og oppsyn	AV		X			0,5	
	Oppsyn/kontroll med oppdretts-virksomheten	AV		X	X		0,5	
	Sikre god kontroll med fiskeutsettingene i fylket	AV		X	X		0,5	
Sjøørret	Overvåke de kjente bestandene	AV		X	X	X	2	
	Utvide kunnskapsbasen	AV			X	X	0,5(2)	
	Informere lokale myndigheter/plansaker	AV	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter/økosystemer
DELMÅL: 4. Restauering av forsuringsskadde fiskebestander

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
4.4 (jfr. strategisk plan)	Tildeling av kalingsmidler	AV	X				6	
	Kontroll med kalkingsaktiviteten	AV	X	X	X	X	3	
	Informasjon om virksomheten	AV	X	X	X	X	2	
	Revidering av kalkingsplanen	AV	X				1	
	Organisere kalkingsarbeidet bedre	AV	X	X	X	X	1	
	Innføre bruk av kalkingsregister	AV	X			X	0,4(2)	
	Overvåkning av utsatte bestander - effektstudier	AV		X	X		1,6(3)	

15 (5)

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

UTFORDRING: 4. SÅRBARE NATURTYPER/ARTER
HOVEDMÅL: 4. Redusere utarming av arter/økosystemer
DELMÅL: 5. Forvaltning av skog- og jordbruksarealene

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
4.5 (jfr. strategisk plan)	Samarbeide med fylkeslandbrukskontoret og lokale landbrukskontorer	OK/ÅF	X	X	X	X	3	
	Restaureringsprosjekt for Bøensetre, samarbeid med landbruk og kulturvern-myndigheter	OK/VA	X	X	X	X	1	
	Behandle søknader om motorisert sprøyting av skog	ER	X			X	1	
	Behandle kommuneplaner, regulerings-planer og enkeltsaker	ER/OK					2	
	Hindre omdisponering av skogarealer til dyrket mark/kontakt med skogbruksetaten	OK					1	
	Videre arbeid med definering av verdi-fulle kulturlandskap i fylket	VA/OK/ ER						

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: NATURVERN

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Forvaltning av verneområder Saker etter plan- og bygningsloven Miljøvern i kommunene Andre saker	Utarbeiding/revidering av skjøtselsplaner i vernete områder	OK/ER		X	X	X	3 (6)	
	Forvaltning av verneområder Organisere oppsyn Grensemerking, signalisering for kartverk Veiledning til grunneiere, publikum, skoler m.m. Dispensasjonssaker, anmeldel. Delegere forvaltningsoppgaver til kommuner Budsjett og regnskap Jeløy Naturhus Erstatningssaker etter naturvernloven	OK/ER	X	X	X	X	16	
	Behandling av kommuneplaner	VA/ER/OK	X	X	X	X	9	
	Behandling av reguleringssaker og enkeltsaker	VA/ER/OK	X	X	X	X	9	
	Dumping av muddermasser	ER	X			X	1	
	MIK (6 kommuner)	ER/OK	X	X	X	X	5	
	Kystsoneplanlegging, samarbeid fylkeskom./kommuner	OK/VA	X			X		
	Prosjektarb., adm. evaluering	OK	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: FRILUFTSLIV

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Diverse friluftlivsoppgaver	Sikring av friluftsområder	OK	X	X	X	X	2	
	Innarbeiding av friluftshensyn/nærmiljø-problematikk i kommunal arealplanlegging	VA/OK	X	X	X	X	6	
	Oppfølging av NOU 1986:21 herunder opp-arbeiding, differentiering av områder og oppsynsordninger i fjorden	VA/OK	X	X	X	X	4	
	Fordeling av statstilskudd	VA	X			X	3	
	Videreføring av Handlingsprogrammet - forholdet til fylkesplanen					X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: VILT
DELMÅL:

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Bedre bruk av sporhunder for å minke evt. skade-skutte og påkjørte dyrs lidelser	Samarbeide med Østf. utmarkslag og ØJFF om sporhundkurs	ÅF	X	X	X		1	
Vilthensyn i arealplaner	Skolere viltnemnder om dens rolle i arealplanlegging	ÅF	X				1,5	
Vilthensyn i skogbruksplaner	Innarbeide vilthensyn i skogbrukplaner, spesielt storfuglområder i Eidsberg, Rakkestad	ÅF	X	X	X	X	1	
	Informasjon til skogeiere, skogarbeidere med skogdager, markvandringer, foredrag	ÅF		X	X	X	1	
Vilthensyn i jordbruket	Stimulere til vilthensyn i jordbrukslandskapet ved informasjonsvirksomhet, veiledning og tilskudd	ÅF	X	X	X	X	1	
	Brosjyre om dammer som viktig biotop	ÅF	X				1	
Viltets livsmiljø	Registrere miljøgifter i hekkende sjøfugl på kysten i samarbeid med Veterinærinst. og NINA	ÅF		X			0,2	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: VILT
DELMÅL:

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Ferdsel og dyreliv	Delta i kontaktutvalget for o-idretten	ÅF	X	X	X	X	1	
	Samarbeid med viltnemnder om regulering av løypenett/turveier i viktige viltomr.	ÅF	X	X	X	X	0,5	
	Veiledning om forstyrrelser av hjortevilt vinterstid	ÅF	X			X	0,5	
Administrasjon av viltnemnd.	Budsjett og refusjonssaker, sekretariat for arbeidsutvalget for viltnemndene	ÅF	X	X	X	X	2	
Fordele tilskudd til lokale vilttiltak	Utbetale tilskudd, sette igang tiltak	ÅF	X	X	X	X	3	
Kontroll med jaktutøvelser	Sette igang jaktoppsynsordninger i flere kommuner i samarbeid med viltn.	ÅF			X	X	0,5(2)	
Kontaktutvalget for viltforvaltere	Arbeid innen kontaktutvalget på vegne av kolleger	ÅF	X	X		X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: VILT

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Registrer sammensetning av andejaktutbyttet	Innsamling av vinger for skutte ender og opplysninger frajegere	ÅF	X		X	X	0,5 (1)	
Registrere forekomst og tilstand av garndruknet sjøfugl	Innsamling av garndruknet fugl i samband med NINA	ÅF	X			X	0,25(1)	
Registrere endringer i antall steinkobbe	Samle inn observasjoner fra kasteplasser	ÅF		X	X		0,25(0,5)	
Forurensning fra jakt	Delta i fagråd for Direktoratet for naturforvaltning ang. blyhagl - stålhagl	ÅF	X	X	X	X	0,5	
	Utarbeide infomateriell for andejakt, gjeddejakt	ÅF	X	X			1 (2)	
	Drive holdningsrettet virksomhet overfor jegere, og forhandlere	ÅF		X	X		0,25	
	Registrere omsetning av stålhagl i Østfold	ÅF				X	0,25	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: VILT

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Hjorteviltforvaltning, Elg	Bearbeiding av innsamlet elgdata Presentasjon for viltn., jaktlag	ÅF	X	X	X	X	2,5(3)	
	Kurs for elgjaktledere	ÅF	X				1 (10)	
	Elgregionmøter, samarbeid med Sverige	ÅF				X	0,5	
	Veiledning, info	ÅF	X	X	X	X	0,5	
	Skadeerstatningssaker	ÅF	X				0,5	
	Forebyggende tiltak	ÅF		X	X		0,5	
Hjorteviltforvaltning Rådyr	Følge opp bestandsutvikling og beskatningsopplegg	ÅF					1,5	
	Informasjonsarbeid, jaktformer/beskatn.	ÅF		X	X	X	1	
Hjorteviltforvaltn., Hjort	Følge opp bestandsutvikling og skader, Onsøy, Råde, Hobøl, Spydeberg	ÅF		X			1	
	Vurdere forvaltningsopplegg i samarbeid med viltnemndene	ÅF			X	X	0,5	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: VILT

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Øke kunnskap om betydning av praktisk viltstell	Utarbeide informasjonsmateriell	ÅF			X	X	1	
	Opprette demonstrasjonsområder i samarbeide med ØJFF og Østfold Utm.lag	ÅF		X	X		1	
Redusere viltulykker i trafikken	Bidra til gjerdeprosjekter ved E6 (Skjeberg) og E18 (Hobøl)	ÅF	X	X			0,5	
	Kartlegge ulykkesbelastede strekninger	ÅF		X			1	
	Vurdere tiltak til reduksjon av antall ulykker på strekninger	ÅF			X		0,5	
Bedre viltorganenes kunnskapsgrunnlag	Arrangere fellesmøte for viltnemndene	ÅF	X				1	
	Fagsamlinger for viltnemndssekretærer og formenn	ÅF		X			1	
	Delta i fagsamlinger og møter med MD, DN, NINA	ÅF	X	X	X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: FERSKVANNSFISK
ANDRE AKTIVITETER

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Bedre bruk av fiskeressursene	Forsøk med gjørsutsettinger som tiltak	AV		X	X		1 (2)	
	Motivere til økt bruk - Info	AV	X	X	X	X	1	
	Vannbruksplan Glomma - fisk	AV	X	X			2	
	Overvåkning av spesielle arter og bestander	AV			X	X	1	
	Utsetting av fisk; tillatelser/kontroll	AV					0,5	
Diverse saker	Konsesjonssaker etter oppdrettsloven	AV	X	X	X	X	1	
	Statens fiskefond, søknadsbehandling	AV				X	0,5	

7 (2)

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: VANN

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
1. Overvåking av vassdrag og kystområder	Planlegging, administrasjon	TH	X	X	X	X	8	
		PV	X	X	X	X	2	
	Gjennomføring av feltarbeide	TH		X	X		1	
		PV		X	X		8	
		Engasj		X	X		(12)	
	Bearbeiding/rapportering	TH	X			X	4	
		PV	X			X	6	
		Engasj	X			X	(8)	
2. Samarbeidsutvalget for Vansjø-Hobølvassdraget	Sekretariat	TH	X	X	X	X	1	
3. Haldenvassdragets Vassdr. forbund	Sekretariat	TH	X	X	X	X	3	
4. Samarbeidsutv. for Glomma vassdraget	Sekretariat	TH	X	X	X	X	3	
5. Bekker/selvrensing	Deltagelse i referansegruppe	TH	X	X	X	X	1	
6. Kraftutb./reguleringer	Vurdering/uttalelse	TH	X	X	X	X	2	
7. Vannforsyning	" "	TH	X	X	X	X	1	
	Informasjon	TH					3	
		PV					1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: LUFT
DELMÅL: Bedring av luftkvaliteten

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
Industriutslipp		KF	X	X	X	X	3	
Langtransporterte forurensninger	Generell saksbehandling	KF	X	X	X	X	0,5	
Biltrafikk		KF	X	X	X	X	0,5	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 5. AVFALL
DELMÅL: Produksjonen av kommunalt avfall skal ikke øke i forhold til 1988-nivå, dvs. 145.000

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
5.1.1. Produksjonsavfall leveres direkte til godkjent virksomhet som kan ta hånd om avfallet og utnytte det	Påvirke næringslivet til sortering av materiale som kan nyttes i annen virksomhet	KF	X	X	X	X	4	
5.1.2. Satsing på miljøteknologi. Avfallsminimering	Påvirke bedrifter som leverer prosessavfall til fyllplass til å bruke alternative løsninger	KF	X	X	X	X	4	
5.1.3. Riktig pris på avfallsbehandlingen	Samkjøring av priser på fyllplassene. Stille like vilkår om drift av fyllplasser for kommunalt avfall.	KF	X		X	X	1	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 5. AVFALL
DELMÅL: Minst 20% av husholdningsavfallet materialgjenvinnes, dvs. 12.000 tonn. Resten forbrennes.

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
5.2.1. Kildesortering og gjenvinning	Avfallsanlegget pålegges gjenvinning av husholdningsavfallet	KF	X				1	
	Veiledning og informasjon om sorteringssystemer, -utstyr, mottaks- og behandlingsvirksomheter	KF	X	X	X	X	4	
	Ny konsesjonsbehandling for drift av fyllplasser	KF	X	X	X	X	6	
	Samordning av avfallsforbrenningen	KF			X	X	2	
	Veilede kommuner i utarbeidelse av nye forskrifter for innsamling av avfall	KF			X	X	2	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 5. AVFALL
DELMÅL: Minst 50% av produksjonsavfallet materialgjenvinnes, dvs. 42.000 tonn. 80% av brennbar rest skal utnyttes til energiformål

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
5.3.1. Sortering av produksjons-avfall på avfallsanlegg	Sette vilkår om gjenvinning i nye konsesjoner. Veiledning og informasjon til kommunene.	KF	X	X	X	X	2	
5.3.2. Kildesortering av produk-sjonsavfall på arbeids-plassene	Se pkt. 5.1.1.							

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 5. AVFALL
DELMÅL: Bidraget til forurensning av vassdrag med organisk stoff skal reduseres med 50%, dvs. 1.000 tonn KOF

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
5.4.1. Biologisk rensing av sigevann	Revidere gitte utslippstillatelser Veiledning og informasjon til avfallsanleggene							
5.4.2. Gjenvinning av matavfall	Påvirke til forbrenning av alt sortert husholdningsavfall	KF					Se pkt. 5.2.1.	
5.4.3. Forbrenning av husholdningsavfall								
5.4.4. Avskjæring av over-vann, begrense sigevannproduksjonen								

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDMÅL: 5. AVFALL
DELMÅL: Spesialavfallsystem og diverse

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
5.5.1. Oppbygging av spesialavfallssystemet	Veiledning og informasjon	KF	X	X	X	X	4	
		KF	X	X	X	X	1	
Bilvraksystemet	Generell saksbehandling	KF	X	X	X	X	1	
Oljeholdig avløpsvann								
Miljøutgifter		KF	X	X	X	X	0,5	
Oljevern		KF	X	X	X	X	0,5	

Maskin/bruker: C/fylke
Dokumentnavn: v-plan

FYLKESMANNEN I ØSTFOLD
MILJØVERNAVDELINGEN

Dato: 29.11.89

VIRKSOMHETSPLAN 1990

HOVEDFELT: EDB

STRATEGIER/TILTAK VIRKEMIDLER	AKTIVITETER 1990	ANSV.	TIDSPLAN (kvartal) 1	2	3	4	RESS.-BRUK (ukev.)	RESULTATVURDERING
1. Generelt	Brukerstøtte, vedlikehold, opplæring Opplæring	PV	X	X	X	X	6	
2. Nettverk	Innstallering av lokalnett- Pc'er og drift	PV	X	X	X	X	6	
3. Opplæring	Internkurs i nettverk og programvare	PV	X	X	X		4	
4. Utvikling	Utvikling og tilrettelegging av systemer	PV	X	X	X	X	5	
5. EDB-gruppa	Deltakelse i den sentrale EDB-gruppa	PV	X	X	X	X	1	